

Dijkhuis, 9 mei 2024

Hemelvaart

ds. Johan Meijer

---

gelezen: Handelingen 1: 1-11

titel: Opgenomen

Overdenking

*Gemeente van de Opgenomen Heer Jezus Christus,
lieve mensen van God*

Wat is er in de afgelopen decennia veel veranderd! Wat gingen de ontwikkelingen razendsnel. Wat ontwikkelde er veel ook als het gaat over de mogelijkheden om informatie op te nemen.

Bij ons thuis werd op een fietskar een enorme bandrecorder bezorgd voor mijn opa, die niet meer naar de kerk kon.

Zelfs speelde ik met mijn eerste eigen cassetterecorder en probeerde fragmenten van de radio op te nemen.

Een vrouw in rouw die allerlei geliefden missen moet, laat me ontroerd een filmpje zien van ruim 25 jaar geleden. Kijk, zegt ze, daar zijn ze, m'n oma, m'n moeder... En ikzelf... kijk kijk, wat was ik nog jong. Wat een kostbare schat, dat filmpje. Wat waardevol: toch nog die foto, toch nog even die stem, toch nog even een bewegend beeld.

Er zijn duizelingwekkend veel digitale mogelijkheden. Beeld en techniek zoals ook bij kerkomroep of YouTube of streamingdiensten of podcasts.

De weduwe van een predikant vertelde me dat ze zo blij was met cassettebandjes waarop diensten stonden waarin haar man voorging, ze vond het fijn dat ze zijn stem zo nu en dan nog eens kon horen.

Het kan fijn zijn om opnamen van een uitvaart of van een trouwdienst nog eens na te luisteren of te bekijken, op een gedenkdag of zomaar een keer, om iets van troost te ervaren of een mooie herinnering op te halen.

Van het leven van Jezus hebben wij geen opnamen, geen geluidsfragmenten en geen beelden. Zo weten wij dus niet hoe zijn stem geklonken heeft en hoe hij er precies uitzag. Van dat laatste zijn wel veel voorstellingen gemaakt, en sommigen denken het precies te weten. Laatst nog, een replica van de Lijkwade van Turijn en de verzamelaar zelf, vol overtuiging dat wij hier afdrukken van Jezus' eigen lichaam zien. Maar precies weten zullen we het nooit.

Zou het niet handig zijn als we van sommige verhalen beeldopnamen hadden, bijvoorbeeld van het verhaal van de Hemelvaart...? Zou het niet heel wat vragen wegnemen over dat toch wel heel mysterieuze verhaal waar je nauwelijks een voorstelling van kunt maken? Of misschien juist ook wel, maar dan moeten we een beroep doen op ons verbeeldend vermogen.

Een wolk neemt hem weg, lezen we... Hoe stel je je dat voor? Stond hij op een wolk? Was hij omgeven door een wolk? Een lied zingt over 'een lichte wolkenwagen' waarop de 'Heer van d'aard wordt gedragen'. Hoe het precies gegaan is, we weten het niet.

Beeld- en geluidsopnamen van het leven van Jezus hebben we niet, de gebeurtenissen van zijn bestaan zijn opgenomen in verhalen. En dan ook nog verhalen op een verschillende wijze, want de Evangelisten hebben ieder hun eigen accenten gelegd. Met die verhalen zullen we het moeten doen, die geven beeld en daaruit zoeken we betekenis.

Lucas is een van de Evangelisten die geprobeerd heeft het leven van Jezus in een verhalende vorm aan te bieden. Daarbij had hij allereerst een persoon op het oog voor wie hij zijn Evangelie schreef. Theofilus heet deze persoon. Zijn naam betekent: liefhebber van God.

Theofilus ontvangt twee geschriften van Lucas. Het Evangelie naar Lucas en de Handelingen van de Apostelen. Deze twee horen bij elkaar. Ze vormen samen een tweeluik. Over de opbouw en samenstelling van dit tweeluik is heel veel interessants en moois te vertellen. Het zit echt heel kunstig in elkaar.

Je zou kunnen zeggen: het Evangelie vertelt over het leven van Jezus op aarde en de Handelingen van de Apostelen vertellen over het leven vlak ná Jezus' hemelvaart.

Het Evangelie begint in het hart van Jeruzalem, waar de oude priester Zacharias een offer mag brengen in de tempel van de Eeuwige. Een offer, zou je kunnen zeggen, is de beweging van de aarde naar de hemel, het wierookoffer dat Zacharias brengt is als een wolk van gebeden die opstijgt voor Gods aangezicht... Maar wat gebeurt er...? Plotseling beweegt de hemel zich naar de aarde, in de gestalte van een aankondig-engel Gabriël, vriend van God, die vertelt dat de oude priester en zijn al even oude echtgenote een kind zullen ontvangen met de naam Johannes. Weer zo'n gebeurtenis, zo'n verhaal dat niet te filmen is. Zacharias kan het niet bevatten, hij is er maandenlang letterlijk stil van, verstomd door. Na dit wonderlijke begin van het Lucas-evangelie ontrolt zich het verhaal van Jezus, van zijn geboorte via zijn werkzame leven door dat drama van lijden en sterven heen met de opstanding en de verschijningen daarna als finale.

En dan begint deel 2. Dit deel, de Handelingen, begint met een beweging van de aarde naar de hemel, het verhaal van de hemelvaart waar wij vandaag op deze veertigste Paasdag bij bepaald worden. Jezus beweegt zich van de aarde naar de hemel en de plaats van handeling is opnieuw en niet toevallig: het hart van Jeruzalem. De beweging van de aarde naar de hemel, de hemelvaart, wordt gevolgd door een antwoord van de hemel aan de aarde: het Pinksterfeest. Maar dat is pas als de omstanders van Jezus eerst bekomen zijn van de eerste schrik van Jezus gang naar de hemel.

Hoe kun je dit wonderlijke verhaal plaatsen? Het is niet te filmen, het is niet vast te leggen, het is niet geheel en al te vatten, zoals dat voor zoveel verhalen uit de Bijbel geldt. Maar welke betekenis kunnen we er uit halen, bijvoorbeeld voor ons eigen leven?

Allereerst moet verteld worden dat de hoorders met joodse achtergrond, mensen die de Schrift van Israël kennen, vertrouwd zijn met 'wonderlijke hemelvaarten'.

Over de rechtvaardige Henoeh, één van de eerste aartsvaders, wordt geschreven: Henoeh wandelde met God, en hij was niet meer, want God nam hem weg. Als om te zeggen: God

heeft hem weggenomen uit deze duistere wereld, heeft hem als het ware zelf in het licht getild.

Over Mozes de grote bevrijdingsleider wordt verhaald dat de Heer Zelf hem begraven heeft op een plaats die door geen mens ooit gevonden is. Mozes stierf nadat hij het land van Belofte als uit de verte had mogen aanschouwen.

Het levenseinde van de grote profeet Elia wordt beschreven als een hemelvaart met wagens van uur en paarden van vuur, op de plaats vlakbij de plaats in het gebergte waar Mozes het beloofde land kon zien.

Het zijn uitgerekend Mozes, Elia en Jezus, die op een berg samenkomen, die wonderlijke gedaanteverandering, gelezen in de tijd voor Pasen

Mozes, Elia en Jezus, ze kwamen samen op de berg en in de hemelvaart van Jezus komen ze als het ware weer samen. Want de wijze van verhalen over het gaan van de aarde door Mozes, Elia en Jezus heeft overeenkomsten, hoewel er ook duidelijke verschillen zijn in de manier waarop.

Gebeurtenissen die niet te filmen zijn, die niet te vatten zijn, maar waarvan we wel kunnen zeggen: zij die zeer dicht bij God leven, worden door God opgenomen, worden opgetild in het Licht, worden geborgen aan zijn hart.

Daar waar taal niet toereikend is en wetenschappelijke taal een gebeurtenis niet kan vatten, daar krijgen wij poëtische taal aangereikt. Beeldende taal, zoals we die ook gebruiken als wij spreken over onze geliefden die opgenomen zijn in het licht. Dan horen we soms een gedicht dat zegt: 'de mensen van voorbij zijn in het licht zijn vrij...' Ze zijn ontheven aan het aards bestaan en leven in een hemels licht. Hoe? Dat kunnen we niet uitleggen, en we kunnen het ook niet weten. Maar de ontroering kan er in liggen dat we met hemelse beelden spreken over een geliefd kind van God.

En Jezus was dat allermeeft. God had hem intens lief. God heeft hem opgenomen. En wat is dat een prachtig beeld: dat je opgenomen wordt. Niet op een cassette of een schijfje, maar opgenomen in een kring van veiligheid, in een sfeer van geborgenheid, opgenomen in licht.

Wie achterblijven – bij Jezus zijn dat de leerlingen en bij ons zijn dat voortbestaanden – , die voelen de pijn van het afscheid dat iemand er fysiek niet meer is. Maar wat we van de hemelvaart mogen leren is dat wanneer Jezus er fysiek niet meer is voor de mensen om hem heen, Hij er in de Geest juist is voor heel de mensheid. Hij wordt aan het oog onttrokken, maar Hij blijft in het hart. En sterker nog, nu een beperkt aantal mensen Hem niet meer kan zien, mag een onbeperkt aantal mensen Hem ervaren. Dat wonder, dat niet te vatten is en zeker niet is vast te leggen op beeld of geluidsdragers, hoe modern en geavanceerd ze ook zijn geworden, naar dat wonder mogen wij uitzien nu wij met elkaar op weg gaan naar Pinksteren.

Amen